

**МІНІСТЕРСТВО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ І ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА РЕГУЛЯТОРНА СЛУЖБА УКРАЇНИ**

від 25.08.2016 р. № _____,
№ _____

**Мінрегіон
Мінагрополітики
Міненерговугілля
Мінінфраструктури**

Щодо проведення системного перегляду регуляторних актів

В межах методичного керівництва та координації роботи з виконання доручення Першого Віце-прем'єр-міністра України Міністра економічного розвитку і торгівлі України від 01.08.2016 № 16499/28/1-16 до листа Мінекономрозвитку України від 13.07.2016 № 3623-01/21274-01, щодо проведення системного перегляду регуляторних нормативно-правових актів у сферах сільського господарства та безпеки харчових продуктів, будівництва, енергетики, транспорту та інфраструктури, інформаційних технологій та телекомунікацій надаємо Методичні рекомендації щодо проведення першого етапу проведення системного перегляду регуляторних актів.

Додаток: Методичні рекомендації на 9 арк.

**Перший віце-прем'єр-міністр -
Міністр економічного розвитку і
торгівлі України**

С. І. Кубів

**Голова Державної
регуляторної служби України**

К. М. Ляпіна

Методичні рекомендації щодо проведення першого етапу проведення системного перегляду регуляторних актів

Загальні положення

Системний перегляд регуляторних актів - це перегляд регулювання ринків, з метою підвищення його якості (ефективності), зокрема:

- «очистки» регуляторного поля від регулювання, що не відповідає принципам регуляторної політики;
- оцінки якості регулювання ринків та врахування досвіду минулих рішень для проектування нового регулювання;
- підготовки рекомендацій по системному вдосконаленню регулювання;
- практичне впровадження взаємодії держави (регуляторів), бізнесу та суспільства, що призведе до підвищення рівня залученості бізнесу до процесу регулювання його діяльності.

Першим етапом системного перегляду регуляторних актів є інвентаризація регуляторного поля та затвердження Плану системного перегляду регуляторних актів.

Інвентаризація регуляторного поля передбачає складання:

- переліку регуляторних актів, що регулюють сектор (галузь) економіки;
- переліку завдань політики (регулювання) щодо сектору (галузі) економіки;
- переліку інструментів регулювання у секторі (галузі) економіки;
- переліку ринків у секторі (галузі) економіки.

Переліки, отримані у результаті інвентаризації, у подальшому буде використано для формування стану регулювання ринків у системному перегляду регуляторних актів, детальні методичні рекомендації для проведення якого будуть надані до завершення Першого етапу системного перегляду регуляторних актів.

Зазначені Методичні рекомендації погоджені Міністерством економічного розвитку і торгівлі України та Державною регуляторною службою. За результатами застосування цих рекомендацій у перші місяці перегляду вони можуть бути уточнені. Методичну допомогу у проведенні перегляду забезпечуватиме створений за підтримки EU Delegation Офіс ефективного регулювання BRDO.

Для уточнення (роз'яснення) інформації або отримання методичної підтримки у проведенні перегляду можна звертатись до: Олексія Дороганя – +380 44 232 30 67; +380 67 407 44 22, o.dorogan@brdo.com.ua

I. ФОРМУВАННЯ РОБОЧИХ ГРУП

Для системного перегляду регуляторних актів (далі – системний перегляд) кожне міністерство утворює робочу групу під головуванням заступника відповідного міністра із залученням до її складу представників профільних центральних органів виконавчої влади, експертів неурядових організацій та представників об'єднань підприємців.

Постійно діючими членами робочої групи є: представники профільного міністерства, інших регуляторів, що регулюють відносини, що відносяться до компетенції міністерства; представники профільних бізнес-асоціацій; представники МЕРТ, ДРС, Офісу ефективного регулювання BRDO (проекту технічної допомоги «Підтримка України з боку ЄС у відновленні економіки (EU SURE)»).

Голова веде засідання, організовує ведення протоколу, забезпечує залучення до роботи групи представників регуляторів.

Зустрічі робочої групи є відкритими.

Методичні рекомендації щодо організації діяльності робочих груп під час здійснення оцінки та подальших етапів системного перегляду будуть направлені пізніше.

II. ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ ТА ФОРМУВАННЯ ПЛАНУ СИСТЕМНОГО ПЕРЕГЛЯДУ

Метою інвентаризації є:

- встановити перелік актів, що підлягатимуть перегляду та їх класифікувати;
- здійснити підготовчу роботу для оцінки їх результативності (скласти перелік та класифікацію ринків та інструментів регулювання, а також визначити цілі та завдання регулювання).

2.1. Інвентаризація регуляторних актів

Метою інвентаризації регуляторних актів є створення вичерпного переліку регуляторних актів, що регулюють відповідний сектор економіки.

Результат інвентаризації регуляторних актів відображається у таблиці №1.

Таблиця № 1

**Перелік регуляторних актів,
що регулюють сектор економіки**

№п/п	Закон (ратифікований міжнародний договір) або указ Президента України	Регуляторний акт КМУ	Посилання на положення закону (ратифікованого міжнародного договору) або указу Президента України на підставі якого прийнятий акт КМУ	Регуляторний акт ЦОВВ	Посилання на положення акту КМУ. Президента України або закону (ратифікованого міжнародного договору) на підставі якого прийнятий акт ЦОВВ
1	2	3	4	5	6

Приклад заповнення таблиці №1

1	2	3	4	5	6
1.	Закон України «Про автомобільний транспорт»	Постанова Кабінету Міністрів України від 18.02.1997 № 176 «Про затвердження Правил надання послуг пасажирського автомобільного транспорту»	ч. 16 ст. 35	Наказ Міністерства транспорту та зв'язку України «Про затвердження порядку регулювання діяльності автостанцій» № 700 від 27 вересня 2010 р.	п. 112, п. 114
2.	Закон України «Про автомобільний транспорт»	Постанова КМУ від 22.12.2012 № 1166 "Про єдині вимоги до конструкції та технічного стану колісних транспортних засобів, що експлуатуються"	ч. 1 ст. 20	Регулювання відсутнє	Регулювання відсутнє
3.	Закон України «Про автомобільний транспорт»	Регулювання відсутнє	Регулювання відсутнє	Наказ Міністерства інфраструктури України від 28 листопада 2014 року N 615 «Про затвердження Правил надання послуг з технічного обслуговування і ремонту колісних	ч. 6 ст. 22

				транспортних засобів»	
--	--	--	--	-----------------------	--

Для цілей інвентаризації встановлення належності акту до регуляторних здійснюється на підставі визначення поняття «регуляторний акт», що міститься у статті 1 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності».

Інвентаризація та системний перегляд здійснюється у тому числі щодо актів, перелічених у статті 3 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», за винятком: *«актів, прийнятих з питань запровадження та здійснення заходів правового режиму воєнного, надзвичайного стану, оголошення зони надзвичайної екологічної ситуації, а також з питань мобілізації та демобілізації»* та *«актів, що містять державну таємницю України»*. У випадку виникнення сумнівів щодо належності того чи іншого акту до регуляторних, необхідно звертатися до Державної регуляторної служби із запитом про надання роз'яснень.

При інвентаризації регуляторних актів центральних органів виконавчої влади, що були прийняті на підставі регуляторних актів Кабінету Міністрів України, які у свою чергу були прийняті на підставі закону (ратифікованого міжнародного договору) або указу Президента України, виданого у порядку, передбаченому перехідними положеннями Конституції України, заповнюється наступна інформація:

- реквізити та посилання на текст у БД «Законодавство України» регуляторного закону (ратифікованого міжнародного договору) або указу Президента, що виданий у порядку, передбаченому перехідними положеннями Конституції України, на підставі якого був виданий акт Кабінету Міністрів України (у структурі таблиці колонка 2). *Наприклад, Закон України «Про автомобільний транспорт» № 2344-III від 5 квітня 2001 року <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2344-14>;*
- реквізити та посилання на текст у БД «Законодавство України» регуляторного акту Кабінету Міністрів України, на підставі якого був виданий акт центрального органу виконавчої влади (у структурі таблиці колонка 3). *Наприклад, постанова Кабінету Міністрів України від 18 лютого 1997 р. № 176 «Про затвердження Правил надання послуг пасажирського автомобільного транспорту» <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/176-97-%D0%BF>;*
- номер статті закону (ратифікованого міжнародного договору) або указу Президента, виданого у порядку, передбаченому перехідними положеннями Конституції України, що містить положення, на підставі якого був виданий акт Кабінету Міністрів України (у структурі таблиці колонка 4). *Наприклад, ч. 16 ст. 35.*

- реквізити та посилання на текст у БД «Законодавство України» регуляторного акту центрального органу виконавчої влади (у структурі таблиці колонка 5). *Наприклад, наказ Міністерства транспорту та зв'язку України від 27 вересня 2010 р. № 700 «Про затвердження порядку регулювання діяльності автостанцій»*
<http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z1068-10>;
- номер статті, пункту (іншого структурного елементу) акту Кабінету Міністрів України, що містить положення, на підставі якого був виданий акт центрального органу виконавчої влади (у структурі таблиці колонка 6).
Наприклад, п. 112, п. 114;

При інвентаризації регуляторних актів Кабінету Міністрів України, що були прийняті з інших підстав, ніж на підставі положень закону (ратифікованого міжнародного договору) або указу Президента України, виданого у порядку, передбаченому перехідними положеннями Конституції України, що прямо передбачають необхідність прийняття такого акту видавником, заповнюється лише інформація щодо регуляторного акту Кабінету Міністрів України, у інших колонках вказується «*Регулювання відсутнє*» (у схематичній структурі таблиці колонки 2 та 4).

При інвентаризації регуляторних актів центральних органів виконавчої влади, що були прийняті безпосередньо на підставі закону (ратифікованого міжнародного договору) або указу Президента України, виданого у порядку, передбаченому перехідними положеннями Конституції України, заповнюється лише інформація щодо акту центрального органу виконавчої влади, закону або указу Президента, у інших колонках вказується «*Регулювання відсутнє*» (у схематичній структурі таблиці колонки 3 та 4).

При інвентаризації регуляторних актів центральних органів виконавчої влади, що мають ознаки таких, що були прийняті з інших підстав, ніж на підставі положень закону (ратифікованого міжнародного договору) або указу Президента України, виданого у порядку, передбаченому перехідними положеннями Конституції України, актів Кабінету Міністрів України, що прямо передбачають необхідність прийняття такого акту видавником, заповнюється лише інформація щодо акту центрального органу виконавчої влади, у інших колонках вказується «*Регулювання відсутнє*» (у схематичній структурі таблиці колонки 2-4 та 6).

При інвентаризації регуляторних актів Кабінету Міністрів України, щодо яких відсутнє подальше підзаконне регулювання, заповнюється лише інформація щодо закону (ратифікованого міжнародного договору) або указу Президента України, виданого у порядку, передбаченому перехідними положеннями Конституції України, та акту Кабінету Міністрів України, у інших колонках вказується «*Регулювання відсутнє*» (у схематичній структурі таблиці колонки 5 та 6).

При інвентаризації регуляторних законів (ратифікованих міжнародних договорів), указів Президента України, виданих у порядку, передбаченому перехідними положеннями Конституції України, щодо яких відсутнє подальше підзаконне

регулювання, заповнюється інформація лише щодо закону або указу Президента України, у інших колонках вказується «*Регулювання відсутнє*» (у схематичній структурі таблиці колонки 3-6).

У випадку, якщо існує декілька регуляторних актів центральних органів виконавчої влади, прийнятих на підставі одного акту Кабінету Міністрів України, або декілька актів Кабінету Міністрів України, прийнятих на підставі одного закону (ратифікованого міжнародного договору) або указу Президента України, такий акт Кабінету Міністрів України та/або закон, указ Президента України вказується у таблиці декілька разів в різних рядках, таким чином, щоб у одному рядку був вказаний лише один акт однакового типу.

У випадку, якщо під інвентаризацію підпадає акт центрального органу виконавчої влади, виданий на підставі іншого акту центрального органу виконавчої влади, таблиця для здійснення інвентаризації розширюється на відповідну кількість колонок. Наприклад, «Регуляторний акт ЦОВВ другого рівня».

При формуванні таблиці з результатами інвентаризації інформація різних видів (назва, дата, номер, видавник, посилання на акт у БД «Законодавство України») зазначається у колонках, що створюються окремо (назва регуляторного акту ЦОВВ, вид регуляторного акту ЦОВВ, номер регуляторного акту ЦОВВ тощо).

2.2. Інвентаризація завдань регулювання

Метою інвентаризації завдань регулювання є створення переліку завдань, на виконання яких діють регуляторні акти у відповідному секторі економіки.

Результат інвентаризації завдань регулювання відображається у таблиці № 2 (2.1 та 2.2 відповідно).

Таблиця № 2.1

Структура завдань регулювання у сфері відповідальності регулятора

№п/п	Ціль регулювання	Посилання на положення документу, що містить завдання політики (регулювання)	Проблема, на вирішення якої спрямоване завдання
1	2	3	4

При інвентаризації цілей регулювання (у структурі таблиці колонки 2 та 3) - зазначається стан майбутнього, який закріплений як бажаний в юридичному документі. Наприклад, «охорона довкілля від шкідливого впливу автомобільного транспорту» (ст. 5 Закону України «Про автомобільний транспорт»).

Посилання на положення акту, що передбачає ціль регулювання повинно містити реквізити та посилання на текст у БД «Законодавство України» акту, а також номер статті (пункту), що містить дане положення.

При інвентаризації проблем, на вирішення яких спрямоване завдання (у структурі таблиці колонка 4) - зазначається обставина, закономірність або їх сукупність, на вирішення якої спрямована ціль політики.

Таблиця № 2.2

**Структура цілей регулювання
у сфері відповідальності регулятора**

№п/п	Завдання політики (регулювання)	Посилання на положення документу, що містить завдання політики (регулювання)	Проблема, на вирішення якої спрямоване завдання
1	2	3	4

При інвентаризації завдань політики (регулювання) (у структурі таблиці колонки 2-3) - зазначається бажаний стан показників проблеми у майбутньому, який закріплено в офіційному актуальному політичному документі (бажано вимірюваний). Прикладами документів, у яких визначаються завдання політики, є: Угода про асоціацію між Україною та ЄС, Угода про Коаліцію депутатських фракцій «Європейська Україна», Стратегія сталого розвитку «Україна – 2020», Програма діяльності Кабінету Міністрів України, Транспортна стратегія України на період до 2020 року, тощо. Наприклад: *«законодавче врегулювання питань передачі у комунальну власність земель державної власності, розташованих за межами населених пунктів, крім тих, на яких розташовані об'єкти державної власності»*.

Посилання на положення документу, що містить завдання політики, повинно містити реквізити та посилання на текст у БД «Законодавство України» акту, а також номер статті (пункту), що містить дане положення.

При інвентаризації проблем, на вирішення яких спрямована ціль (у структурі таблиці колонка 4) - зазначається обставина, закономірність або їх сукупність, на вирішення якої спрямована ціль політики.

2.3. Інвентаризація структури державного адміністрування регулювання

Метою інвентаризації структури державного адміністрування регулювання є створення переліку інструментів регулювання, які застосовує регулятор для регулювання ринків.

Результат інвентаризації структури державного адміністрування регулювання відображається у таблиці №3.

Таблиця № 3

**Структура державного адміністрування регулювання
у сфері відповідальності регулятора**

№ п/п	Регуляторна функція	Регуляторний орган, що здійснює регуляторну функцію	Посилання на положення акту, що передбачає регуляторну функцію	Спосіб регулювання	Інструмент регулювання
1	2	3	4	5	6

При інвентаризації регуляторних функцій (у структурі таблиці колонка 2) - зазначаються повноваження особи публічного права, що направлене на застосування

інструменту регулювання до об'єкту регулювання (відносин). Регуляторні функції містяться у відповідних законах України та положеннях про міністерства. Наприклад: *«затверджує порядок справляння і розмір зборів (за погодженням з Мінекономрозвитку) за видачу судових документів».*

При інвентаризації регуляторних органів, які реалізують регуляторну функцію (у структурі таблиці колонка 3) – зазначається регуляторний орган (відповідно до норм статті 1 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності»).

Посилання на положення акту, що передбачає регуляторну функцію, повинно містити реквізити та посилання на текст у БД «Законодавство України» акту, а також номер статті (пункту), що містить дане положення.

При інвентаризації способів регулювання (у структурі таблиці колонка 5) - зазначається сукупність інструментів регулювання, об'єднаних за характером та принципом впливу на об'єкт регулювання (господарські відносини). *Наприклад: обмеження доступу на ринок.*

При інвентаризації інструментів регулювання (у структурі таблиці колонка 6) - зазначається передбачений законом або іншим нормативно-правовим актом документ, умова, обмеження або їх сукупність, що запроваджується для досягнення регуляторного ефекту (досягнення цілі, вирішення проблеми, виконання завдання). *Наприклад: ліцензування.*

Примірний класифікатор інструментів та способів регулювання буде надано Офісом ефективного регулювання.

2.4. Інвентаризація структури сектору економіки

Метою інвентаризації структури сектору економіки є складання переліку ринків як сукупності відносин, вплив регулювання на які у подальшому буде піддаватися аналізу та оцінці.

Результат інвентаризації структури сектору економіки відображається у таблиці №4.

Таблиця № 4

Структура сектору економіки, що є у сфері відповідальності міністерства

№п/п	Сектор економіки	Сегмент економіки	Вид діяльності	Ринок
1	2	3	4	5

При інвентаризації секторів економіки (у структурі таблиці колонка 2) - зазначається частина економіки, що має схожі спільні характеристики, економічні цілі, функції та поведінку. *Наприклад: сільське господарство; будівництво; транспорт; енергетика.*

При інвентаризації сегментів економіки (у структурі таблиці колонка 3) - зазначається група видів діяльності. *Наприклад: тваринництво; рослинництво; лісове господарство; рибне господарство.*

При інвентаризації видів діяльності (у структурі таблиці колонка 4) - зазначається група ринків, що відповідають одному виду діяльності. Примірний перелік видів діяльності наведений у елементах 4 рівня Класифікації видів економічної діяльності (КВЕД:2010), затвердженої наказом Держспоживстандарту України від 11.10.2010 р. № 457..

При інвентаризації ринків (у схематичній структурі таблиці колонка 5) - зазначається сукупність відносин з виробництва, розподілу, споживання товарів і послуг. Примірний перелік видів діяльності наведений у елементах 2 рівня Статистичної класифікації продукції, затвердженої наказом Держкомстату від 07.10.2011 № 254 «Про затвердження структури Статистичної класифікації продукції».

2.5. Формування плану системного перегляду

Метою формування плану системного перегляду є здійснення системного перегляду з дотриманням принципів передбачуваності, прозорості та врахування громадської думки.

Формування плану системного перегляду відбувається шляхом встановлення черговості перегляду регулювання ринків із зазначенням конкретного періоду, протягом якого відбуватиметься системний перегляд регуляторних актів по кожному ринку.

План системного перегляду є публічним, затверджується керівником робочої групи та розміщується на веб-сайті кожного міністерства.

План системного перегляду регуляторних актів складається у формі таблиці №5.

Таблиця № 5

План системного перегляду регуляторних актів

№п/п	Назва ринку/групи ринків регуляторні акти за якими переглядаються	Орієнтовна дата початку перегляду	Орієнтовна дата завершення перегляду	Відповідальний за перегляд в міністерстві
1	2	3	4	5

При складанні плану системного перегляду регуляторних актів - назви ринків або груп ринків (у схематичній структурі таблиці колонка 4), повинні відповідати (включати) назви ринків, отриманих при інвентаризації структури сектору економіки.